

Financiën

INTRODUCTIE

Gecijferdheid is een belangrijke vaardigheid die alle aspecten van financiële geletterdheid ondersteunt, waardoor individuen hun financiën effectief kunnen beheren en weloverwogen beslissingen kunnen nemen. Financiën en rekenvaardigheid zijn nauw met elkaar verweven, en verschillende belangrijke kwesties draaien om hun kruispunt. Het verbeteren van rekenvaardigheden en het bevorderen van financiële educatie zijn cruciale stappen om deze belangrijke problemen aan te pakken, waardoor individuen in staat worden gesteld weloverwogen financiële keuzes te maken en hun financiële welzijn veilig te stellen.

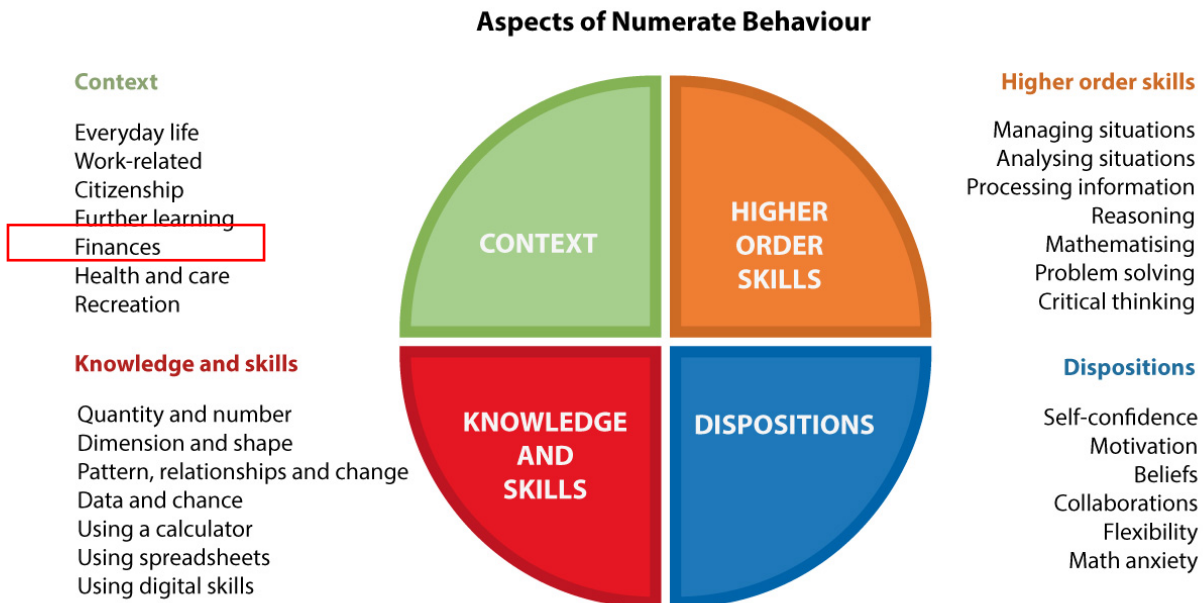
KERNPUNTEN

Op het snijvlak van financiën en rekenvaardigheid staan de volgende kernzaken:

- Financiële geletterdheid: Een gebrek aan rekenvaardigheid kan financiële geletterdheid belemmeren, waardoor het voor individuen moeilijk wordt om financiële concepten te begrijpen en weloverwogen beslissingen te nemen.
- Budgettering: Het beheren van persoonlijke financiën vereist sterke rekenvaardigheden om een budget op te stellen en na te leven, uitgaven bij te houden en financiële doelen effectief te stellen.
- Consumentenkeuzes: Rekenvaardigheid beïnvloedt beslissingen bij het vergelijken van prijzen, het berekenen van kortingen en het evalueren van de waarde van aankopen.
- Belastingen: Inzicht in belastingberekeningen, aftrekposten en kredieten is essentieel om iemands financiële situatie te optimaliseren en kostbare fouten te voorkomen.
- Schuldbeheer: Gecijferdheid is cruciaal voor het begrijpen van rentetarieven, leningsvoorwaarden en strategieën voor het terugbetalen van schulden, om te voorkomen dat individuen in financiële valkuilen lopen.
- Financiële zekerheid: Onvoldoende rekenvaardigheid kan individuen kwetsbaar maken voor financiële oplichting en fraude, omdat ze moeite kunnen hebben om misleidende financiële schema's te herkennen.
- Pensioenplanning: Planning voor pensionering vereist rekenvaardigheid om toekomstige inkomensbehoeften in te schatten, pensioenopties te beoordelen en spaardoelen te bepalen.
- Economische ongelijkheden: Verschillen in rekenvaardigheid kunnen de inkomensongelijkheid verergeren, waardoor de financiële kansen voor mensen met een lagere rekenvaardigheid worden beperkt.
- Economische mobiliteit: Rekenvaardigheden spelen een cruciale rol in het vermogen van een individu om zijn financiële situatie te verbeteren en opwaartse economische mobiliteit te bereiken.
- Beleggingsbeslissingen: Het maken van weloverwogen beleggingskeuzes vereist rekenvaardigheden om risico's in te schatten, rendementen te berekenen en portefeuilles verstandig te diversifiëren.

RELATIE MET CENF

SUGGESTIES VOOR PD-BIJEENKOMSTEN

1. Zet een groepsgepraak op over persoonlijke ervaringen.

Besprek persoonlijke ervaringen met enkele geselecteerde aspecten van financiële activiteiten in het dagelijks leven. Maak expliciet wanneer en welke rekenkwesaties spelen bij de aanpak van financiële zaken.

2. Financiële keuzes

Besprek het stromende probleem rond rekenvaardigheid en financiële geletterdheid. Vooral het gele gedeelte.

Moreira Costa, V., de Sá Teixeira, N. A., Cordeiro Santos, A., & Santos, E. (2021). Wanneer meer minder is in financiële besluitvorming: financiële geletterdheid vergroot framing-effecten. *Psychologisch onderzoek*, 85(5), 2036-2046.

<https://doi.org/10.1007/s00426-020-01372-7>

In de afgelopen jaren is de financiële wereld complexer en ingewikkelder geworden. In deze context wordt rekenvaardigheid, en met name financiële geletterdheid, van het grootste belang geacht om consumenten de kennis en het vertrouwen te verschaffen die nodig zijn om deel te nemen aan de financiële markten. Ondanks enkele indicatieve empirische bevindingen moet nog worden vastgesteld hoe de twee competenties verschillend bijdragen aan de kwaliteit van de besluitvorming in financiële contexten. Bovendien is het nog onbekend in welke mate financiële geletterdheid en gecijferdheid, die worden beschouwd als relevante mind-ware voor financiële besluitvorming, effectief zijn in het beschermen tegen goed gedocumenteerde vooroordelen zoals verliesaversie en

framing-effecten. Deze studie heeft tot doel deze kwesties op te helderen door gebruik te maken van een experimentele taak, opgevat als een benadering van de besluitvorming in de echte wereld met betrekking tot de verkoop van aandelen. Onze resultaten suggereren dat rekenvaardigheid en financiële geletterdheid de besluitvorming anders beïnvloeden in een patroon dat gedeeltelijk in strijd is met de conventionele economische theorie. De gegevens geven aan dat gecijferdheid een keuzepatroon bevordert dat dichter bij economische rationaliteit ligt, terwijl financiële geletterdheid contraproductief kan zijn en cognitieve vooroordelen kan versterken, namelijk framing-effecten en verliesaversie. De uitkomsten worden geïnterpreteerd in het licht van dual-process theorieën en de politieke implicaties worden besproken.

3. Advertenties voor het lenen van geld

Verzamel advertenties voor het lenen van geld. Bespreek in kleine groepjes wat de belangrijkste elementen zijn om naar te kijken in de advertenties.

Activiteit: Denken, Koppelen, Delen.

ACHTERGRONDINFORMATIE

Er zijn veel tests om financiële competenties te beoordelen, ook in relatie tot rekenvaardigheid. De meeste van hen richten zich echter op nogal geavanceerde kennis van financiële producten, zoals aandelen. Het wiskundige deel van deze tests is in veel gevallen alleen gericht op uit het hoofd rekenen met breuken.

Er zijn nog geen tests die ook de hogere orde vaardigheden omvatten, zoals die in de CENF worden genoemd. Dit is nog steeds een onderbelicht gebied, ondanks het gezond verstand idee dat disposities de financiële besluitvorming zullen beïnvloeden.

Voor inzicht in enkele testen zie:

Storozuk, A., & Maloney, E. A. (2023). Wat heeft wiskunde ermee te maken?: Genuanceerde relaties leggen tussen wiskundeangst, financiële angst en financiële geletterdheid. *Tijdschrift voor risicobeheer en financieel management*, 16(4), 238. <https://doi.org/10.3390/jrfm16040238>

LITERATUUR

Darriet, E., Guille, M., Vergnaud, J. C., & Shimizu, M. (2020). Geldillusie, financiële geletterdheid en gecijferdheid: experimenteel bewijs. *Tijdschrift voor economische psychologie*, 76. <https://doi.org/10.1016/j.joep.2019.102211>

Moreira Costa, V., de Sá Teixeira, N. A., Cordeiro Santos, A., & Santos, E. (2021). Wanneer meer minder is in financiële besluitvorming: financiële geletterdheid vergroot framing-effecten. *Psychologisch onderzoek*, 85(5), 2036-2046. <https://doi.org/10.1007/s00426-020-01372-7>

- Leumann, S. (2017). Het vertegenwoordigen van de domeinspecifieke opvattingen van Zwitserse leraren in het beroepsonderwijs en de opleiding over financiële geletterdheid met behulp van conceptkaarten. *Burgerschap, sociaal en economisch onderwijs*, 16(1), 19-38.
<https://doi.org/10.1177/2047173416689687>
- Moreira Costa, V., de Sá Teixeira, N. A., Cordeiro Santos, A., & Santos, E. (2021). Wanneer meer minder is in financiële besluitvorming: financiële geletterdheid vergroot framing-effecten. *Psychologisch onderzoek*, 85(5), 2036-2046.
<https://doi.org/10.1007/s00426-020-01372-7>
- OESO. (2013). *PISA 2015 beoordelings- en analytisch kader: wiskunde, lezen, wetenschap, probleemoplossing en financiële geletterdheid*. OESO Publicatie:
<http://dx.doi.org/10.1787/9789264190511-en>
- Peters, E., Tompkins, M.K., Knoll, M.A.Z., Ardoin, S.P., Shoots-Reinhard, B., & Meara, A.S. (2019). Ondanks een hoge objectieve gecijferdheid, houdt een lager numeriek vertrouwen verband met slechtere financiële en medische resultaten. *Proceedings van de National Academy of Sciences*, 116 (39), 19386-19391.
<https://doi.org/10.1073/pnas.1903126116>
- Peters, E., & Shoots-Reinhard, B. (2023). Betere besluitvorming door objectieve rekenvaardigheid en numerieke zelfredzaamheid. In *Advances in Experimental Social Psychology* (pp. 1-75). Academische Pers Inc. <https://doi.org/10.1016/bs.aesp.2023.03.002>
- Skagerlund, K., Lind, T., Strömbäck, C., Tinghög, G., & Västfjäll, D. (2018). Financiële geletterdheid en de rol van gecijferdheid - Hoe de houding van individuen en affiniteit met getallen financiële geletterdheid beïnvloeden. *Tijdschrift voor gedrags- en experimentele economie*, 74 (augustus 2017), 18-25. <https://doi.org/10.1016/j.socec.2018.03.004>
- Storozuk, A., & Maloney, E. A. (2023). Wat heeft wiskunde ermee te maken?: Genuanceerde relaties leggen tussen wiskundeangst, financiële angst en financiële geletterdheid. *Tijdschrift voor risicobeheer en financieel management*, 16(4), 238.
<https://doi.org/10.3390/jrfm16040238>
- Sunderaraman, P., Barker, M., Chapman, S., & Cosentino, S. (2022). Het beoordelen van cijfermatig redeneren geeft inzicht in financiële geletterdheid. *Toegepaste neuropsychologie: volwassene*, 29(4), 710-717. <https://doi.org/10.1080/23279095.2020.1805745>
- van Campenhout, G. (2015). Herwaardering van de rol van ouders als financiële socialisatieagenten in programma's voor financiële geletterdheid van jongeren. *Tijdschrift voor consumentenzaken*, 49(1), 186-222. <https://doi.org/10.1111/joca.12064>

SYSTEMATISCHE REVIEWS

- Lusardi, A., & Mitchell, O.S. (2011). Financiële geletterdheid over de hele wereld: een overzicht. *Tijdschrift voor pensioeneconomie en -financiën*, 10(4), 497-508.
<https://doi.org/10.1017/S1474747211000448>

This material was produced in the Erasmusplus project **Numeracy in Practice**, projectnumber 2021-1-NL01-KA220-ADU-000 026 292. In this project, 11 partners in 11 countries worked together in designing, evaluating and improving the materials. All materials can be found on the website (www.cenf.eu).

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Asturia vzw

D!SORA

